บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจตามทรรศนะของ ไมเออร์ (Meier , 1971 : 6 อ้างถึงใน รัตนา สายคณิต , 2523 : 3) หมายถึงการเพิ่มขึ้นในรายได้ที่แท้จริง และรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นผลทำให้รายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบัน (institutions) การจัดการ เทคนิควิทยาการ โครงสร้างการผลิต สังคม และวัฒธรรม ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจจึงมีความหมายกว้างกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ การพัฒนาเศรษฐกิจหมายถึงกระบวนการซึ่งทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นในระดับรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อบุคคลตลอดช่วงระยะเวลานาน เพื่อให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่สูงขึ้นกว่าเดิม แต่การศึกษาในครั้งนี้จะมุ่งไปที่ประเด็นปัญหาเฉพาะกรณีการยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะประเทศที่จะพัฒนาเศรษฐกิจได้ก็ต้องมีการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และโดยทั่วไปนั้นแนวทางหนึ่งที่จะเพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง คือ การที่ระบบเศรษฐกิจมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในการผลิตด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม รวมทั้งการให้บริการต่าง ๆ และการที่ประเทศทั้งหลายจะลงทุนได้นั้นก็ต้องมีปริมาณเงินทุนเพียงพอ ซึ่งปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นเสมอในประเทศด้อยพัฒนา คือ ปัญหาเรื่องการเกิดช่องว่างระหว่างการออมกับการลงทุน (Saving - Investment Gap) เกิดขึ้น เนื่องจากการมีการออมรวมในประเทศ น้อยกว่าการลงทุนเบื้องต้นในประเทศ ซึ่งจากตาราง 1.1 จะเห็นได้ว่าปี พ.ศ. 2520 ขนาดช่องว่างการออม-การลงทุนนั้นสูงถึงร้อยละ 5.63 อย่างไรก็ตามขนาดช่องว่างการออม-การลงทุนได้ลดลงเรื่อยๆ จนถึงปี พ.ศ. 2525 เป็นร้อยละ 2.15 อันเนื่องมาจากเศรษฐกิจถดถอย (recessionnary) ในวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 แต่หลังจากนั้นช่องว่างการออม-การลงทุนได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 6.33 ในปี พ.ศ. 2528 หลังจากนี้ลดลงแต่กลับมาสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 8.76 ในปี พ.ศ. 2533 และลดลงในปี พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 7.33 จึงแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยก็ยังมีช่องว่างการออม-การลงทุนเรื่อยมาถึงปัจจุบัน เพราะฉะนั้นปริมาณการออมในประเทศไม่เพียงพอที่จะรองรับการลงทุนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้

อย่างไรก็ตาม (Papanek R.,2529 : 934-950) ได้สงสัยว่าประเทศด้อยพัฒนานั้นเผชิญกับภาวะขาดแคลนเงินออมหรือเงินทุนภายในประเทศจริงหรือไม่ ซึ่งก็พบว่าจริง ๆ แล้วประเทศด้อยพัฒนานั้นถือได้ว่ามีเงินทุนอยู่เป็นจำนวนมาก แต่สิ่งที่เป็นปัญหาคือการเข้าไปไม่ถึงเงินทุนและการนำเงินทุนออกมาใช้ไม่ได้ ดังนั้นปัญหาจึงเป็นลักษณะของการบริหารเงินทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่ปัญหาเรื่องการขาดแคลนเงินทุนภายในประเทศ หรือผลิตภาพของหน่วยผลิต และอีกลักษณะหนึ่งเป็นปัญหาของการใช้เงินออมไปในรูปที่ไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง ทำให้เงินทุนรั่วไหลออกไปในรูปต่าง ๆ กัน ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้ขาดแคลนเงินทุนที่จะนำมาลงทุนเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ ดังนั้น สถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์จะมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ ที่จะเข้ามาบริหารเงินทุนในระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยธนาคารพาณิชย์จะทำหน้าที่ระดมเงินออมจากประชาชนและจัดสรรเงินให้กู้แก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ จากตาราง 1.2 ธนาคารพาณิชย์ได้มีบทบาทเด่นมาโดยตลอดคือ ในปี พ.ศ. 2520 การระดมเงินออมจากประชาชนทั้งระบบได้ประมาณ 130,793.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.28 ต่อGDP และมีสัดส่วนได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2530 มีมูลค่าประมาณ 750,623.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 59.9 ต่อGDP มาในปี พ.ศ. 2539 การระดมเงินออมของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบมีมูลค่าประมาณ 3,868,923.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.43 ต่อGDP จึงแสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญในการระดมเงินออมจากประชาชน ทั้งนี้แนวโน้มการเติบโตของปริมาณสัดส่วนเงินออมต่อ GDP มีการเติบโตสูงขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จนกระทั่งสูงสุดในปี2525 ในอัตราร้อยละ 16.23 แต่หลังจากนั้นเริ่มลดลงเรื่อย ๆ แล้วเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2538 มีอัตราการเติบโตของปริมาณสัดส่วนเงินออมต่อ GDP เป็นร้อยละ 6.66 แสดงว่าเมื่อประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงที่เศรษฐกิจมีการเติบโตแต่ประเทศไทยขาดแคลนเงินออมในอัตราที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้มีปัญหาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมาก

ทั้งนี้บทบาทสำคัญการให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์นั้น จากตารางที่ 1.3 จะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์มีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจ คือ ในปี พ.ศ. 2523 สัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมดในประเทศประมาณร้อยละ 70.04 และหลังช่วงปี พ.ศ. 2530 สัดส่วนให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 76.61 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2539 ระบบธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อประมาณ 4,855,687.50 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมดในประเทศประมาณร้อยละ 90.58 สัดส่วน

ที่เหลือเป็นของสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น บริษัทเงินทุน ธนาคารออมสิน และอื่น ๆ จึงแสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีความสำคัญยิ่งต่อการให้สินเชื่อในระบบเศรษฐกิจ ขณะที่อัตราการเติบโตของสัดส่วนสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมดได้เพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2526 เป็นร้อยละ 7.48 แต่หลังจากนั้น ก็ลดลงมาและเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2530 เป็นร้อยละ 7.62 แล้วก็ลดลงมาเรื่อยๆ จนมาในปี พ.ศ. 2539 อัตราการเติบโตติดลบเป็นร้อยละ 3.53

ในด้านสัดส่วนและทิศทางในการจัดสรรสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ จากตารางที่ 1.4 จะพบว่าธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่ภาคอื่น ๆ และภาคการค้ามากกว่าภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2523 ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่ภาคการค้าประมาณร้อยละ 32.48 และให้แก่ภาคอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 15.15 ภาคเกษตรกรรมประมาณร้อยละ3.93 มาในปี พ.ศ. 2539 สินเชื่อภาคการค้าได้ลดลงเป็นร้อยละ 22.43 ส่วนภาคอุตสาหกรรม ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.51 แต่สินเชื่อภาคเกษตรกรรมได้ลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 3.06 ส่วนที่เหลือเป็นภาคอื่น ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนดังกล่าวเป็นการแสดงถึงสินเชื่อทางภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น ที่จะส่งเสริมการดำเนินการลงทุนด้านการผลิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และเป็นฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงต่อไป แต่สินเชื่อทางภาคเกษตรกรรมค่อนข้างมีขนาดน้อยเมื่อเทียบกับสินเชื่อทางภาคอื่น ๆ จึงเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงต่อไป

ดังนั้น ประเด็นปัญหาคือ ทำอย่างไรที่จะดึงเงินออมที่มีอยู่แล้วออกมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการลงทุนเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นบทบาทของสื่อกลางทางการเงินมีความสำคัญต่อการศึกษาครั้งนี้ จึงศึกษาบทบาทการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แก่หน่วยผลิตต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการลงทุนในภาคต่าง ๆ เช่นด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้า และอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทยต่อไป

ตารางที่ 1.1 แสดงผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ การออมภายในประเทศ การลงทุนภายในประเทศ และช่องว่างการออมการลงทุนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2520-2539

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (GDP) (ล้านบาท)	การออมรวมในประเทศ (ล้านบาท)	การลงทุนรวมในประเทศ (ล้านบาท)	การออมรวมในประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	การลงทุนรวมในประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	ช่องว่างการออมการลงทุน (ร้อยละ)
2520	393,030.00	80,105.00	102,240.00	20.38	26.01	-5.63
2521	469,952.00	104,013.00	126,950.00	22.13	27.01	-4.88
2522	556,240.00	118,575.00	160,287.00	21.32	28.82	-7.50
2523	684,930.00	141,671.00	186,258.00	20.68	27.19	-6.51
2524	786,166.00	139,579.00	194,479.00	17.75	24.74	-6.98
2525	846,126.00	159,551.00	177,772.00	18.86	21.01	-2.15
2526	924,913.00	166,999.00	212,271.00	18.06	22.95	-4.89
2527	988,863.00	182,089.00	236,645.00	18.41	23.93	-5.52
2528	1,041,354.00	178,503.00	244,411.00	17.14	23.47	-6.33
2529	1,095,368.00	220,780.00	241,280.00	20.16	22.03	-1.87
2530	1,253,147.00	282,397.00	318,455.00	22.54	25.41	-2.88
2531	1,506,977.00	499,522.00	508,354.00	33.15	33.73	-0.59
2532	1,775,978.00	624,419.00	651,175.00	35.16	36.67	-1.51
2533	2,191,094.00	703,818.00	895,735.00	32.12	40.88	-8.76
2534	2,505,629.00	851,759.00	1,052,935.00	33.99	42.02	-8.03
2535	2,804,935.00	939,817.00	1,125,396.00	33.51	40.12	-6.62
2536	3,163,914.00	1,059,215.00	1,277,632.00	33.48	40.38	-6.90
2537	3,600,520.00	1,245,088.00	1,480,059.00	34.58	41.11	-6.53
2538	4,172,980.00	1,458,140.00	1,805,307.00	34.94	43.26	-8.32
2539	4,689,600.00	1,598,300.00	1,942,123.00	34.08	41.41	-7.33

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.2 แสดงผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ปริมาณเงินออมผ่านธนาคารพาณิชย์ สัดส่วนเงินออมผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อ GDP อัตราการเติบโตของปริมาณเงินออมผ่านธนาคารพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2520 -2539

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ(GDP) (ล้านบาท)	ปริมาณเงินออมผ่านธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)	สัดส่วนเงินออมผ่านธนาคารพาณิชย์ต่อ GDP (ร้อยละ)	อัตราการเติบโตของสัดส่วนเงินออมต่อ GDP (ร้อยละ)
2520	393,030.00	130,793.60	33.28	
2521	469,952.00	157,479.80	33.51	0.70
2522	556,240.00	174,624.40	31.39	-6.31
2523	684,930.00	214,994.10	31.39	-0.01
2524	786,166.00	257,698.30	32.78	4.43
2525	846,126.00	322,357.20	38.10	16.23
2526	924,913.00	406,744.40	43.98	15.43
2527	988,863.00	497,827.90	50.34	14.48
2528	1,041,354.00	557,044.10	53.49	6.25
2529	1,095,368.00	627,683.80	57.30	7.12
2530	1,253,147.00	750,823.80	59.90	4.53
2531	1,506,977.00	891,480.70	59.16	-1.24
2532	1,775,978.00	1,129,775.30	63.61	7.53
2533	2,191,094.00	1,436,513.70	65.56	3.06
2534	2,505,629.00	1,744,487.70	69.62	6.19
2535	2,804,935.00	2,028,713.50	72.33	3.86
2536	3,163,914.00	2,418,128.60	76.43	5.67
2537	3,600,520.00	2,739,498.10	76.09	-0.45
2538	4,172,980.00	3,227,696.50	77.35	1.66
2539	4,689,600.00	3,868,923.40	97.43	6.66

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.3 แสดงสัดส่วนและอัตราการเติบโตของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2520 - 2539

ปี พ.ศ.	สินเชื่อทั้งหมดในประเทศ (ล้านบาท)	สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)	สัดส่วนสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมด (ร้อยละ)	อัตราการเติบโตของสัดส่วนสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมด (ร้อยละ)
2520	175,849.30	122,810.00	69.84	
2521	224,901.50	160,878.50	71.53	2.43
2522	270,919.50	198,363.20	73.22	2.36
2523	320,260.90	224,316.60	70.04	-4.34
2524	374,610.10	258,117.40	68.90	-1.63
2525	454,801.50	306,787.80	67.46	-2.10
2526	588,191.20	411,962.80	72.50	7.48
2527	666,079.00	481,851.90	72.34	-0.22
2528	725,613.50	529,504.20	72.97	0.87
2529	771,962.00	549,023.50	71.12	-2.54
2530	903,820.10	691,781.40	76.54	7.62
2531	1,050,797.30	866,862.30	82.50	7.78
2532	1,298,170.00	1,126,033.90	86.74	5.15
2533	1,682,852.30	1,494,062.30	88.78	2.35
2534	1,993,029.30	1,807,558.10	90.69	2.15
2535	2,365,057.80	2,182,358.70	92.28	1.74
2536	2,866,805.40	2,694,950.30	94.01	1.88
2537	3,658,952.40	3,457,707.30	94.50	0.53
2538	4,527,623.30	4,250,824.50	93.89	-0.65
2539	5,360,145.20	4,855,687.50	90.58	-3.53

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.4 แสดงสัดส่วนและอัตราการเติบโตของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อสินเชื่อทั้งหมด ในภาค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้า และภาคอื่น ๆในช่วงปี พ.ศ. 2520-2539

ปี พ.ศ.	สินเชื่อทั้งหมด	สัดส่วนสินเชื่อ (อัตราการเติบโต)							
		อุตสาหกรรม		เกษตรกรรม		การค้า		อื่น ๆ	
	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
2520	175,849.30	13.16		3.61		32.32		50.51	
2521	224,901.50	13.65	(3.72)	3.85	(6.75)	33.20	(2.73)	49.80	(-1.42)
2522	270,919.50	14.27	(4.54)	3.98	(3.32)	35.57	(7.13)	47.78	(-0.05)
2523	320,260.90	15.15	(6.17)	3.93	(-1.18)	32.48	(-8.68)	50.73	(6.18)
2524	374,610.10	15.57	(2.77)	4.28	(8.95)	29.36	(-9.60)	50.78	(0.10)
2525	454,801.50	14.27	(- 8.35)	4.87	(13.68)	28.48	(-3.03)	52.39	(3.16)
2526	568,191.20	15.62	(9.46)	5.36	(10.09)	29.54	(3.75)	49.48	(-5.55)
2527	666,079.00	15.92	(1.92)	5.62	(4.80)	28.34	(-4.06)	50.12	(1.29)
2528	725,613.50	16.89	(6.09)	5.42	(-3.43)	27.76	(-2.04)	49.92	(-0.40)
2529	771,962.00	16.19	(- 4.14)	5.14	(-5.19)	27.22	(-1.95)	51.45	(3.07)
2530	903,820.10	17.95	(10.87)	5.10	(-0.73)	26.58	(-2.35)	50.36	(-2.12)
2531	1,050,797.30	21.31	(18.72)	5.44	(6.61)	26.86	(1.03)	46.39	(-7.89)
2532	1,298,170.00	22.08	(3.61)	5.67	(4.12)	26.25	(-2.26)	45.70	(-1.48)
2533	1,682,852.30	22.39	(1.40)	5.90	(4.19)	25.14	(-4.22)	46.66	(2.10)
2534	1,993,029.30	22.96	(2.55)	6.34	(7.41)	24.17	(-3.85)	46.53	(-0.28)
2535	2,365,057.80	21.90	(- 4.62)	5.73	(-9.66)	24.32	(0.64)	48.05	(3.27)
2536	2,866,805.40	22.17	(1.23)	5.20	(-9.30)	24.48	(0.66)	48.15	(0.21)
2537	3,658,952.40	22.85	(3.07)	4.16	(-19.90)	24.87	(1.58)	48.12	(-0.08)
2538	4,527,623.30	24.24	(6.08)	3.51	(-15.65)	23.84	(-4.12)	48.41	(0.61)
2539	5,360,145.20	24.51	(1.11)	3.06	(-12.82)	22.43	(-5.91)	51.76	(6.92)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยกับการออมภายในประเทศ

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยกับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้า และภาคอื่นๆ

3. ศึกษาความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้า และภาคอื่นๆ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะปริมาณสินเชื่อทั้งหมดจากระบบธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 15 ธนาคาร ทั้งนี้พิจารณาแยกเป็นปริมาณสินเชื่อที่ให้แก่ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า และภาคอื่น ๆ โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2539 แต่มีข้อจำกัดในการศึกษาปริมาณการออมที่แยกเป็นรายภาคดังนั้นจึงศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อรวมจากระบบธนาคารพาณิชย์ไทยกับปริมาณการออมรวมทั้งหมด

1.4 นิยามศัพท์

1. **ปริมาณสินเชื่อรวมของระบบธนาคารพาณิชย์** หมายถึง ปริมาณเงินกู้แบบมีกำหนดระยะเวลา (Loan) ปริมาณเงินกู้ประเภทเบิกเงินเกินบัญชี (Over Drafts) และปริมาณการซื้อลดตั๋วเงินต่าง ๆ (Bill Discounted) และแยกปริมาณสินเชื่อออกเป็น ภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การค้า และภาคอื่นๆ

2 .**การออมภายในประเทศ** (Domestic Saving) หมายถึง การออมภาคครัวเรือน การออมของหน่วยธุรกิจ และการออมภาครัฐบาล

3. **เงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ** (Foreign Capital Inflow) ประกอบด้วย

3.1 **เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ** (Foreign Direct Investment) หมายถึง การลงทุนที่ผู้ลงทุนต่างประเทศเข้ามาจัดตั้งและบริหารกิจการโดยตรงหรือเข้ามาร่วมถือหุ้นและร่วมดูแลดำเนินกิจการ

3.2 **เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ** (Loan) หมายถึง เงินกู้ของภาครัฐบาลและเอกชนจากต่างประเทศทั้งเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะยาวเข้ามาใช้ในโครงการต่าง ๆ

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้เข้าใจถึงลักษณะและรูปแบบการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจ

2. ได้เข้าใจผลกระทบของปริมาณสินเชื่อที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

3. ได้เข้าใจถึงบทบาทของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในด้านการระดมทุนและการปล่อยสินเชื่อ